



Doğalgaz dağıtım şirketlerine belediyelerin ortak yapılmasının sonuçları

Consequences of making municipalities joint to natural gas distribution companies

Ahmet Baybars Gögez 

Bağımsız Araştırmacı, Türkiye, e-mail: abgrisk@gmail.com

Öz

Sayıştay raporlarında 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu m. 4.4.g göre “Kuruldan dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, %10 nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır. Bu sermaye oranı, bedeli ödenmek kaydıyla en fazla %10 oranında artırılabilir..

Belediyelerin lisans alındıktan sonra bir ay içinde davet edilerek verilmesi gereken %10 bedelsiz hisse payları ile Yönetim Kurulu Üyeliği (YKÜ)’nin, o ilde doğalgaz arzı yapan Doğalgaz Dağıtım Şirketleri (DDŞ) tarafından verilmemekte ve muhasebe kayıt hataları yapılmaktadır. Sorun detaylı incelenerek araştırma sonuçları “Doğalgaz Dağıtım Şirketleri ve Belediye Payları- Türkiye’nin Doğalgazla İmtihanı “ başlıklı kitapta yayımlanmıştır. Bu makalede konu sebep- sonuç ilişkileriyle birlikte adı geçen kitaptan yapılan alıntılarla açıklanmıştır.

Anahtar kelimeler: Belediyelere bedelsiz ortaklık, Doğalgaz Dağıtım Şirketi, Bedelsiz şirket ortaklığı, EPDK, Enerji Piyasası

JEL kodları: R51, P25

Citation: GÖĞEZ, A. B. (2023). Doğalgaz dağıtım şirketlerine belediyelerin ortak yapılmasının sonuçları. *Holistic Economics*. 2(2): 95-111. DOI: 10.55094/hoec.2168

Corresponding Author:
Ahmet Baybars Gögez
E-mail: abgrisk@gmail.com



Bu çalışma, Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

ABSTRACT

In the reports of the SIA, the Natural Gas Market Law No. 4646 m. 4.4.g according to, *“The city distribution company, which has obtained a distribution license from the Board, is obliged to invite the municipality or municipal company in the city where it is authorized to become a partner in the distribution company at a rate of 10%, without seeking the condition of investing capital. This capital ratio can be increased by a maximum of 10%, provided that the price is paid...”*

In this study, by quoting from my book, (with the expression of the Energy Market Regulatory Authority (EPDK)) that, *“municipalities that are partnered due to the services and cooperation of municipalities”* are not considered to be partnered with Electricity and Telecom companies; I will try to look into: why natural gas distribution companies are considered to get free partnership, and also what their results are.

Keywords: Free Partnership to Municipalities, Natural Gas Distribution Company, Free Company Partnership, EPDK, Energy Market

JEL codes: R51, P25

1. GİRİŞ

Sayıştay raporlarında 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu m. 4.4.g göre *“Kuruldan dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, %10 nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır. Bu sermaye oranı, bedeli ödenmek kaydıyla en fazla %10 oranında artırılabilir...”*

Kurum, belediye veya belediye şirketinin hisse almaması veya en az bir yönetim kurulu üyeliğine hak kazanılmayacak oranda hisse alması halinde, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) m. 275 göre belediyeye şirket yönetim ve denetim kurullarında temsil hakkı verecek düzenlemelerin yapılmasını, şehir içi dağıtım şirketinden isteyebilir.”

Belediyeler lisans alındıktan sonra bir ay içinde davet edilerek %10 bedelsiz hisse payları ile Yönetim Kurulu Üyeliği (YKÜ)', o ilde doğalgaz arzı yapan Doğalgaz Dağıtım Şirketleri (DDŞ) tarafından verilmeyerek muhasebe kayıt hataları yapılmaktadır. Sorun detaylı incelenerek araştırma sonuçları *“Doğalgaz Dağıtım Şirketleri ve Belediye Payları- Türkiye'nin Doğalgazla İmtihanı “* başlıklı kitapta yayımlanmıştır.

Bu makalede konu sebep- sonuç ilişkileriyle birlikte adı geçen kitaptan yapılan alıntılarla açıklanmıştır (Gögez, 2021).

Bu çalışmada kitaptan da alıntılar yapılarak, (Enerji Piyasası Denetleme Kurumu (EPDK) ifadesiyle), *“belediyelerin verdikleri hizmetler ve işbirliği nedeniyle ortaklık verilen belediyelerin”,* Elektrik ve Telekom şirketlerine ortak edilmesi düşünülmezken, neden doğalgaz dağıtım şirketleri için bedelsiz ortaklık düşünüldüğü ve sonuçları incelenecektir.

Kanunla verilen hakkı DDŞ mi vermedi? Yoksa davet edildi de belediyeler mi almadı? Davet edilirken Tebligat Kanunu esaslarına uyuldu mu? Ticaret Sicil Gazetesi'nde ilan etmek tebligat yerine geçer mi? Hala kaç belediye ortak olmadı? Ortak olanlar kâr paylarını aldı mı? Almayıp genel kurul kararıyla dağıtılmayan temettüler ne oldu gibi sorular var. Detayları ve işin aslını öğrenmek üzere başlatılan araştırmalar, 81 il ve ilçelerindeki 72 DDŞ'yi incelenerek cevaplar bulunulmaya çalışılmış.

Yenilenebilir enerji kaynaklarına sahiplik yönünden, birçok Avrupa ülkesine göre avantajı olan Türkiye'nin **Enerji Politikası;** *“Doğalgaz ağırlıklı ısınmak, doğalgaz, kömür ve akaryakıt esaslı termik ve HES santrallerinden*

elektrik elde etmek, dağıtım- depolama- boru hatları gibi büyük yatırımlara girişmek" midir.! Farklı bir politika var da haberimiz mi yok? Kırsal bölgelerde yerinde üretim yerine, yüksek gerilim hatlarıyla elektrik taşımak doğru bir tercih mi? Tükenebilir fosil yakıt doğalgaz yerine, yenilenebilir kaynaklar ağırlıklı **Enerji Politikası** neden tercih edilmedi? Tüm bu soruların cevapları kitapta ayrıntılı tablolar halinde yer almakla birlikte bu makalede, aşağıda sunulan tablolarda şirket bazlı olarak ele alınıp incelenecektir.

Üst kurul **EPDK**, piyasa düzenleyicisi ve denetleyicisi olarak kamu ve vatandaşlar lehine yeterli düzenlemeler yapabildi mi? Dağıtım ihaleleri Rekabet Kurulu ve **EPDK** gözetiminde mi, yoksa siyasi tercihlere göre ve tekelleşmenin engellenmesi dikkate alınarak mı sonuçlandırıldı?

2. TÜRKİYE'NİN DOĞALGAZLA İMTİHANI NE ZAMAN BAŞLADI?

Doğalgazlı yıllarının başladığı 2000'lerin başında sadece doğalgaz için değil, yenilenebilir enerji ile enerji verimliliği başlıklarında peş, peşe kanun ve yönetmelikler çıkarıldı;

- 2005- 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Üretiminde Kullanılması Kanunu,
- 2007- 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu (Yönetmelik Ekim 2011'de yayımlandı.),
- 2007- 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu,

***Aynı yıllarda ise doğalgaz lisansları öne çıktığı görülmektedir. (Lobi etkisi olduğu söyleniyor.)**

5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımı Kanunu m. 7; "Yeterli jeotermal kaynakların bulunduğu bölgedeki Valilik ve Belediye sınırları içinde kalan yerleşim yerlerinin ısı enerjisi ihtiyaçlarını, öncelikle jeotermal ve güneş termal kaynaklardan sağlaması esastır" ifade edilen hükmün görmezden geldiği değerlendirilmektedir.

Jeotermal'de Avrupa birincisiyiz. Kuzey Ege'den Hatay'a Yeşil Kuşağa sahip olup, Karaman- Konya yenilenebilir enerjide Teknoloji Bölgesi ilan edildi. Kullanmadığımız 11-15 GW Off- Shore potansiyelimiz, boğazlardaki ters akıntı, Karadeniz Gaz- hidrat alanları neden değerlendirilemiyor? (<https://www.dunyaenerji.org.tr/turkiyenin-gaz-hidrat-yol-haritasi-onerisi/> Bkz. Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi 18 Ocak 2018)

Bu düşüncelerle Dünyada ve Türkiye'de enerji politikası ve arz güvenliği dahil kapsamlı bir çalışma olan kitabımdan alıntılar yaparak sadece yönetimde yaşanan sıkıntılar üzerinde ilerleyeceğiz. Ancak piyasa hakkında bazı bilgileri **EPDK** 2020 Sektör Raporu'ndan alıntı yaparak paylaşmak isterim (<https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-94/dogal-gazyillik-sektor-raporu> (Erişim Tarihi:18.08.2020)).

Tablo 1. En Fazla Doğalgaz Rezervine Sahip On Ülke 2020 (Trilyon m3)

Rusya	37,4	İran	32,1	Katar	24,7	Türkmenistan	13,6	ABD	12,6
Çin	8,4	Venezuela	6,3	S. Arabistan	6,0	BAE	5,9	Nijerya	5,5

Tablo 2. Küresel Doğalgaz Rezervlerinin Ömrü (yıl)

Orta Doğu	110	Avrupa	15	Asya Pasifik	25	Kuzey Amerika	14
Afrika	56	Orta Amerika	8	Avrasya	71		(*)

Tablo 3. Depolama Yatırımları ve Transit Doğalgaz Ana Boru Hatları Hariç 2020 EPDK Raporuna Göre

Servis- kutusu sayısı	4.007.545	Adet	Servis hattı	40.748.051	Metre
Çelik boru hattı	14.924.178	Metre	Polietilen boru hattı	101.495.764	Metre

*Bu yatırımın yarısı veya 1/3'nü yenilenebilir enerji için harcasak daha iyi olmaz mıydı?

3. 2020 YILI SONU LİSANS TÜRÜNE GÖRE DOĞAL GAZ PİYASASI LİSANS SAYILARI

Lisans Türü	Lisans sayısı	Faaliyeti Olan Lisansların Sayısı
İthalat Lisansı (Uzun Dönemli)	18	13*
İthalat (Spot)	52	12*
İletim Lisansı (Boru Hattı)	1	1
İletim Lisansı (LNG)	14	9
Depolama Lisansı (LNG)	4	4
Depolama Lisansı (Yer altı)	4	2
Toptan Satış Lisansı	42	18
Toptan Satış Lisansı (Üretim)	9	9
Toptan Satış (Oto LNG) Lisansı	1	1
CNG Lisansı (İletim-Dağıtım)	43	24
CNG Lisansı (Satış)	39	32
CNG Lisansı (Oto CNG)	14	11
İhracat Lisansı	22	2
Dağıtım Lisansı	72	72
Toplam	335	210

*İthalat faaliyetinde bulunmayarak, lisansları kapsamında yurt içinde toptan satış faaliyetinde bulunanlar dahil edilmiştir.

4. İTHALAT- İHRACAT VE STOKLAMA KAPASİTESİ MİKTARLARI

Tablo 4. Kaynak Ülkelere Göre Doğalgaz İthalat Miktarları (milyon Sm³)

	Rusya	Azerbaycan	İran	Cezayir	Nijerya	Diğer*	Toplam
2020	16.178	11.548	5.321	5.573	1.881	7.624	48.126

*Diğer Ülkelerden yapılan doğal gaz ithalatını içermektedir.

Tablo 5. İhracat Miktarı (Milyon Sm³)

İhracat yapan şirket	Doğal gazın ihraç edildiği ülke	Miktar
BOTAŞ	Yunanistan	577,49
AYGAZ DOĞAL GAZ TOPTAN SATIŞ ANONİM ŞİRKETİ	Bulgaristan	0,03
TOPLAM İHRACAT		577,52

Tablo 6. Yıl Sonu Stok Miktarları (Milyon Sm³)

Depolama Miktarı	2019		2020	
	Miktar	Pay(%)	Miktar	Pay(%)
Yeraltı Depolama	2.756,73	89,06	2.448,05	85,84
LNG Terminali	338,71	10,94	403,95	14,16
Genel Toplam	3.095,44	100,00	2.852,00	100,00

*Bu konuda kapasite yükseltme yatırımları Silivri ve Tuz gölünde devam ediyor.

5. ŞEHİR İÇİ DOĞAL GAZ DAĞITIMI

2020 sonu itibarıyla inşa edilen toplam çelik boru hattı uzunluğu bir önceki yıla göre %5,48 artarak yaklaşık 14.924 km'ye, ayrıca polietilen boru hatlarının uzunluğu (Servis hattı uzunluğu hariç) da bir önceki yıla göre %6,64 artarak yaklaşık 101.496 km'ye ulaşmıştır.

2020 sonu doğal gaz dağıtım lisansı sahibi şirketlerin hizmet götürdüğü abone sayısı bir önceki yıla göre %6,18 artarak 16.848.604, serbest tüketici sayısı ise %5,05 artarak 655.464 olmuştur.

2020 yılı doğal gaz dağıtım lisansı sahibi şirketlerin abone statüsündeki müşterilerinin doğal gaz tüketimi bir önceki yıla göre %8,49 artarak 15.134,77 milyon Sm³'e ulaşmış; serbest tüketici statüsündeki müşterilerin doğal gaz tüketimi ise bir önceki yıla oranla %3,24 azalarak 9.770,28 milyon Sm³ olarak gerçekleşmiştir.

6. DOĞALGAZ PİYASASI NASIL İŞLİYOR?

Özelleştirilen doğalgaz ve elektrik dağıtım lisansına sahip şirketlerle alım- satım- depolama- taşıma- ithalat& ihracatını yapanlar 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)'na göre AŞ kurup, EPDK'dan lisans almak zorundadırlar. (İstisnalar var.)

2020 EPDK yıllık faaliyet raporu giriş bölümünde, EPDK Başkanının tarifini aynen alıntılıyorum;

“Bilindiği üzere, Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temin edilen doğal gazın güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamında kullanıcılara sunumuna ilişkin piyasa faaliyetlerinin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürülmesi için gerekli düzenleme, yönlendirme, gözetim ve denetim faaliyetlerini yerine getirmek üzere Kurumumuz görevlendirilmiştir. (.....)

2020 yılı sonu, 72 dağıtım şirketince 18 bini aşkın kişiye istihdam sağlanarak, 81 il merkezinin tamamı da dahil olmak üzere toplamda 554 ilçe ve 35 beldeye doğal gaz arzı sağlanmış, 16.846.604 aboneye, 655.464 serbest tüketiciye doğal gaz hizmeti ulaştırılmıştır.”

Açıklamalardan EPDK'nın görevinin; *“..piyasa faaliyetlerini şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürmek için gerekli düzenleme, yönlendirme, gözetim ve denetim faaliyetlerini”* yerine getirmek olduğu anlaşılıyor. Gerçekten kamu ve vatandaşlar lehine piyasa faaliyetlerinin *“şeffaf”* (Hesap verilebilirlik) şekilde gerekli düzenleme, gözetim ve denetim yapılmış mı? Yorum sizlerin.

7. ALINAN VE DEVREDİLEN LİSANS SAYILARI

Bazı şirketler/ gruplar aldıkları lisansları aynı yıl ve/ veya bir süre yöneterek, benzer tarihlerde tek, tek veya toplu olarak devretmiş.

Tablo 7. Sektörlere Göre Doğalgaz Tüketim Miktarları (Milyon Sm³),

Sektör	2019	2020
Dönüşüm/Çevrim Sektörü	11.258,00	13.645,29
Enerji Sektörü	1.986,82	1.641,41
Ulaşım Sektörü	411,06	257,89
Sanayi Sektörü	12.424,04	12.697,67
Hizmet Sektörü	4.606,06	4.288,43
Konut	14.396,42	15.613,23
Diğer Sektörler	203,10	117,43
Genel Toplam	45.285,50	48.261,35

8. HİSSE DEVİRLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu ve Doğalgaz Piyasası Lisans Yönetmeliğine göre; "Şirket paylarının %10 ve daha fazlasını temsil eden payların, doğrudan veya dolaylı olarak bir gerçek veya tüzel kişi tarafından edinilmesi ile bir ortağa ait payların tüzel kişilik sermayesinin %10'nu aşması sonucunu veren pay edinimleri vel/ veya bir ortağa ait payların şirket sermayesinin %10'nun altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri için her defasında EPDK'dan kurul onayı alınır."

Başkentgaz AŞ hisseleri 2013'de blok (%100) olarak Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) tarafından Torunlar AŞ'ye satılmıştır. <https://abaybarsgogez.net/baskentgaz-as-ozellestirmesi-uzerine-inceleme/>

Torunlar AŞ'ye ihale edilmeden önce TBMM'de kabul edilen 04.07.2012 tarihli 6353 sayılı Kanun m. 23 ile 4646 sayılı Kanun'a geçici m. 3 eklenerek; "Bu paragrafın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ'nin sermayesinde bulunan %20 (yüzde yirmi) oranındaki hisse de ÖYK tarafından özelleştirme kapsam ve programına alınarak, daha önceden

Tablo 8

ŞİRKET/GRUP/HOLDİNG	ALINAN	DEVREDİLEN	DEVRALINAN	TOPLAM
KAZANCI HOLDİNG	9	YOK	12	21
BÜYÜKTOPÇU GRUBU	10	10	YOK	YOK
PEKER AİLESİ	1	1	YOK	YOK
CİNDİOĞLU AİLESİ	1	1	YOK	YOK
TEMEL İNŞAAT AŞ	7	7	YOK	YOK
KARAATA-CİMİLLİ	1	1	YOK	YOK
STFA HOLDİNG	1	1	YOK	YOK
TEVFİK ÖZ	1	1	YOK	YOK
AHLATÇI HOLDİNG	2	YOK	10	12
AKMERCAN GRUBU	10	YOK	YOK	10
ARSAN GRUP	3	YOK	1	4
KALYON KOLİN	2	1	1	2
PALMET GRUP	2	YOK	1	3
İZMİT BELEDİYESİ	1	1	YOK	YOK
İNDET İNŞAAT	1	1	YOK	YOK
SOCAR ÇALIK	YOK	YOK	2	2
BOTAŞ	2	2	YOK	YOK
CENGİZ HOLDİNG	2	YOK	YOK	2
ZORLU HOLDİNG	2	YOK	YOK	2
TURGAY KALEMCİ GRUP	2	YOK	YOK	2
OSMAN ERDEMÇİ	2	1	YOK	1
ÖZGE GRUP	YOK	YOK	1	1
ADAPAZARI BELEDİYESİ	1	1	YOK	YOK
ERDEM HOLDİNG	YOK	YOK	1	1
AKDOĞAN AİLESİ	1	YOK	YOK	1
ANKARA BB	1	1	YOK	YOK
TORUNLAR	YOK	YOK	1	1
CEVAT GÜVEN	1	YOK	YOK	1
DELİMOLLAOĞLU GÜNAY	1	YOK	YOK	1
FERNAS GRUP NASIROĞLU AİLESİ	1	YOK	YOK	1
İSTANBUL BB	1	YOK	YOK	1
KOÇOĞLU AİLESİ	1	YOK	YOK	1
NUROL MESA	1	YOK	YOK	1
UŞAK GİRİŞİM ORTAKLIĞI	1	YOK	YOK	1
TOPLAM	72	30	30	72

* Görüldüğü gibi 12 grup/ şirket aldığı 27 lisansı, 1 ay ile 10- 15 yıl arası başka şirket ve gruplara devredip piyasadan çekilmiş.

* 72 şirketten 21'i bir şirkete, 43 tanesi üç şirkete ait. REKABET KURULU nasıl onay vermiş? Mantıklı mı? EPDK!

Tablo 9. Tarihlerle Göre EPDK Tarafından Verilen Lisans Sayıları

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2011	2012	2013	2014	2017	TOPLAM
7	17	7	15	10	3	2	2	1	4	4	72

* EPDK tarafından hangi yıllarda kaç dağıtım lisansı verildiğini gösteriyor.

özelleştirme kapsam ve programına alınmış %80 (yüzde seksen) oranındaki hisse ile birlikte blok satış yöntemi uygulanmak suretiyle Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) tarafından 4646 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde özelleştirilmiştir.”

Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ ihalesi öncesi ise “...4646 sayılı Kanununun m . 4.4.g. alt bendinin altıncı ve yedinci paragrafları uygulanmaz.” hükmü eklenmiş. Yani 2001 tarihli 4646 sayılı kanun hükmü, bir geçici madde ile değiştirilerek EPDK devre dışı bırakılmıştır.

5 numaralı dipnotta açıklandığı üzere EPDK'nın 09.07.2021 tarihli ve 361724 sayılı başvuruma verdiği, Sayı: E- 47582637-120.07.01- cevaba göre, “Ayrıca konu husus Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından yargı yoluna taşınmıştır.” hatırlatılması yapıldığı görülmektedir. Ancak, Ankara BB web sitesini incelerken karşıma sürpriz bir bilgi geldi. <https://www.ankara.bel.tr/haberler/buyuksehir-ile-baskentgaz-arasinda-uzlasma-8199>

18.12.2015 tarihli bu bilgiye göre Ankara BB ile Başkentgaz AŞ arasında bir uzlaşma protokolü yapılıyor ve belediye meclisinde kabul edilerek, bazı araziler devir/satış yapılarak açılmış tüm davalardan vazgeçiliyor.!

EPDK, Başkentgaz ihalesinde devre dışı bırakılmış olsa da, TABLO- 8'de görüleceği gibi birçok şirket hissesi, herhangi bir kanuni müdahale olmadan, EPDK denetiminde olmasına rağmen blog olarak %100 hissesi devredilmiş. Neden? EPDK!

ABB, ÖYK ve EPDK'ya sorularım:

- Bu dava sonuçlandı mı?
- Lehte veya aleyhte sonuçlandıktan sonra yüksek mahkemeye taşındı mı?
- Yüksek mahkeme kararı kamuoyuyla paylaşıldı mı? Kurum içinden bazı avukatlara ulaştım, onlar bile sonucu bilmiyor. Bu sırrın nedeni ne olabilir?

d. Bu satışta Ankara BB, %10 karşılığı 70.000.000 TL sermaye gelirinden, 2013'den bu yana temettü gelirlerinden ve borsada bir ara 38 TL'ye kadar çıkan, 2021 sonu itibarıyla 13-15 TL civarı olan hisse fiyatı, 70.000.000 TL ile çarpıldığında 910.000.000 TL sermaye değeri kaybı ile temettü gelirleri kamu zararı değil midir? **SAYIŞTAY!**

9. DAĞITILMAMA KARARI ALINAN TEMETTÜLERE ÇİNİGAZ ÖRNEĞİ

Dağıtılmama kararı alınan temettüleri hakkında çarpıcı bir örnek olarak ÇİNİGAZ'ı inceleyelim.

Sermaye artışında kullanılmak üzere dağıtılmayan temettüleri Ticaret Sicil Gazetesi kayıtlarına göre sıralayacak olursak ; 2006-2007-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2020 yılları genel kurullarında önceki yıl karı dağıtmayıp artırılan sermayeye mahsup edildiği görülmektedir. Belediyenin de bedelli sermaye artışı yaptığı yıllar aşağıda sıralanmıştır;

SIRALAMA: YIL- TEMETTÜ/ SERMAYE KARŞILIĞI %

2006- 270/ %6,43; 2007- 229/ %4,47; 2009- 301/ %3,17; 2010- 301/ %2,27; 2011- 295/ %1,93;

2012- 295/ %1,69; 2013- 309/ %1,44; 2014- 356/ %1,42; 2015- 800/ %2,42; 2016- 700/ %1,75;

2017- 800/ %1,67; 2018- 900/ %1,58; 2020- 300/ %0,45;

TOPLAM; 5.856.000/ %30,69 hisse. (x 000 TL)

Belediyeye temettü ödemeyip her defasında bedelli sermaye artışı gibi karar alınca, %30,69 ek hisse verilmesi gerekir. Kanuna göre belediyeler bedelini ödeyerek %10 hisse daha satın alabilirler ve en fazla %20 ortak olabilirler. Kararlarda oy birliği/oy çokluğu yazılmadığı görülmektedir. Nereden bakarsak ciddi kamu zararı oluştuğunu tespit ediyoruz. “EPDK, Sayıştay ile Maliye ve Hazine Bakanlığı denetim elemanları mutlaka incelemeli ve kamu zararı geriye dönük zamanaşımına uğramadan tahsil

edilmeli diye düşünüyorum. Şirketler bu kârlarla yeni şirket (ler) kurup ortaklıklarla ticaretini genişletmiş ama belediyeler kesin olarak mağdur olmuştur!"

Kitap TABLO- 4 Dokuzuncu sütununda diğer DDŞ'lerin temettü dağıtmama kararı ile belediyelerin azınlık ortak olarak itiraz etseler de alamadıkları temettü paylarının yatırım ve sermaye artışlarında kullanılması, kitabın en önemli tespitlerinden birisi olup, kanun koyucu, belediyeler ve idarenin ele alması gereken sorun olarak ortada duruyor.

Yazarın notu; DOĞALGAZ KULLANAN EN AZ %90 BELEDİYE, DDŞ'LERDEN ALACAKLIDIR!

Belediye yatırımcı değildir. Şirket değeri ve yatırımlar artsın diye temettüden vazgeçmez. Belediye Yönetim Kurulu Üyesi (YKÜ) çok az istisnalar hariç niye oy birliği ile kararlara katılmaktadır? Oy/ hisseleri yeterli olmasa da, itiraz şerhi konmaması dikkat çekmektedir.

Örnek-1; AĞDAŞ 2008 de 30.000.000 \$ kredi almış. 2010'dan sonra elde edilen kârları dağıtmayıp yatırım için ayırmış? Belediye yangın, plan- proje tasdik, alt yapı çalışmasında ekibi ile destek/ hizmet verir. Bu maliyetler temettü ile kamu kaynağına dönüşür ve hizmetlere yansır.

Örnek-2; AKSA Şanlıurfa AŞ'de azınlık hakları sahibi grup ile birlikte hareket eden belediye YKÜ şerh koydurmuş.

Örnek-3; ARMADAŞ Arsan Kahramanmaraş AŞ ortağı Serdar BİLGİLİ azınlık hissedar olarak kâr dağıtılmama kararına itiraz etse de, belediye YKÜ kendisine katılmamıştır.

Yazarın yorumu; Belediyeleri temsil eden YKÜ'leri ile DDŞ'nin yönetim sorumluluğu olan YKÜ'lerinin kararlardaki sorumlulukları açısından bazı tespitlerimi ve SAYIŞTAY dahil, DDŞ yönetim kurullarında huzur hakkı alarak, belediyelerini temsil zorunluluğu olan YKÜ'nin kâr payı dağıtımını dahil alınan kararlarda, kendi kuruluşlarının hak ve çıkarlarını korumak

zorunda olduğuna dair görüşümü paylaşmak istiyorum. (Değerli dostum sayın Av. Muzaffer DALAK'ın katkılarıyla)

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) m. 126.1; "Her şirket türüne özgü hükümler saklı kalarak, Türk Medenî Kanunu'nun tüzel kişilere ilişkin genel hükümleri ile bu Kısımda hüküm bulunmayan hususlarda, Türk Borçlar Kanunu'nun adi şirkete dair hükümleri her şirket türünün niteliğine uygun olduğu oranda, ticaret şirketleri hakkında da uygulanır." hükmünü taşımaktadır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 630; "Kanunun bu bölümünde veya ortaklık sözleşmesinde aksine hüküm yoksa, yönetici ortaklar ile diğer ortaklar arasındaki ilişkiler, vekâlet sözleşmesine ilişkin hükümlere tabidir.

Ortaklığı yönetme yetkisi bulunmayan bir ortağın, ortaklığın işlerini görmesi veya bu yetkiye sahip ortağın yetkisini aşması hâllerinde, vekâletsiz iş görmeye ilişkin hükümler uygulanır." hükmü bulunmaktadır. ÖZETLERSEK;

Belediyeyi temsil eden YKÜ hakkında vekâlet ilişkisi kurulmuş sayılarak, kusurlu işlemler nedeniyle sorumluluk doğar denilmektedir. Üstelik de belediyeye ödenmesi gereken temettü payları için itiraz etmeyip, "kâr dağıtmama kararı" oy birliğiyle alınmışsa sorumluluğu tescil olmuştur. Belediyeye ödenmeyen temettüleri, kamu hizmetinde kullanılmadığı için kanımca **kamu zararı niteliğindedir.**

6102 sayılı TTK m. 553.1; "Kurucular, yönetim kurulu üyeleri, yöneticiler ve tasfiye memurları, kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde, (...) (2) hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludur."

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu "Borcun ifa edilmemesi" başlıklı m. 112; "Borç hiç veya gereği gibi ifa edilmezse borçlu, kendisine hiçbir kusurun yüklenemeyeceğini ispat etmedikçe, alacaklının bundan doğan zararını gidermekle yükümlüdür." hükmünü taşımaktadır.

10. DDŞ TARAFINDAN %10 HİSSE VERİLMİYEN/ ALMAYAN BELEDİYELER

AKSA ÇUKUROVA ve AKSA KARADENİZ'in belediyelere %10'dan az hisse verdiği görülmektedir. Aşağıdaki tabloda belediyelerin hiç ortak yapılmadığı (Ticaret Sicil Gazetesi ve web siteleri bilgisine göre) şirketler bulunmaktadır. Bazen yayımlanmasa da örneğin İTO kayıtlarında belediye YKÜ ismi geçmektedir. Genel kurul tutanakları ilan edilmeyince göremiyoruz. (İnceleme 2021 sonu itibarıyla.)

*"İlgi : 03.07.2021/ 359920 sayılı yazı ile "Ticaret Sicil Gazetesi (TSG) ilanı ile yapılan çağrı, yerel vel veya ulusal gazete ilanları gibi tebligat yerine geçer mi?" veya "yönetim kurulu vel veya genel kurul kararı alarak TSG'nde ilan edilince, tebligat şartları yerine getirilmiş olur mu?" soruları EPDK'ya yöneltilmiştir.

Sayı: E- 47582637-120.07.01- ile gelen cevabi yazıda; "Ticaret Sicil Gazetesi ilanının tebliğ yerine geçip, geçmeyeceği hukuki bir sorundur..." denildikten sonra "Dağıtım şirketlerinin yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on (%10) nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmesini Kanun Koyucu herhangi bir şekil şartına bağlamamıştır. Bu kapsamda dağıtım şirketlerinin dağıtım bölgelerinde bulunan belediye belediyeler veya belediye şirketini davet edip etmedikleri Kurumumuz tarafından takip edilmektedir. Bilgilerinize sunulur. Hüseyin DAŞDEMİR" ifadesi yer almaktadır.

EPDK'ya "Kanun koyucu, bir kamu hizmeti olması nedeniyle vatandaş haklarını gözetmesi ve temettü dağıtım ile belediyelere kaynak yaratmak için mi %10 ortaklık payı veriliyor?" şeklinde soru yöneltilmiştir.

"Şirketlerin belediyelerle olan kazı- ruhsat- imar işlerinde birlikte ve koordineli çalışmalarını için" ortak olmaları uygun görülmüş cevabı alınmıştır.

Yazarın yorumu; Telekom şirketleri de belediyelerden benzer hizmetler alıyor ama

ortaklık yerine, "Geçiş hakkı" adıyla metre başına her yıl yeniden değerlendirilerek artırılan bir bedel ödüyorlar.

11. İBB- İGDAŞ'IN İLÇE BELEDİYELE- RİNE HİSSE VERMEMESİ

İlgi; 09.07.2021 tarihli ve 361724 sayılı yazım ile "İGDAŞ, İBB şirketi olsa da, başlı başına bir tüzel kişi olarak 4646 sayılı Kanun m. 4.4.g göre ilçe belediyelerine %10 hisse vermesi gerekmez mi?" sorusu yöneltilmiştir.

EPDK, Sayı; E-47582637-120.07.01- sayılı cevabi yazısında; "...BB ve sınırlarındaki ilçe belediyeleri de dahil diğer belediyelerden hangisi veya hangilerinin ortak olmaya davet edilmesi gerektiği veya %10 nispetindeki hissenin bu belediyeler arasında nasıl paylaşılacağı veya hisselerin şirket yönetim kurulunda ne şekilde temsil edileceğiyle ilgili bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla BB Başkanlığının dağıtım şirketinde pay sahibi olduğu bir durumda, ilçe belediyelerine de %10 pay verilmesi yönünde bir zorunluluk olmadığı gibi, BB Başkanlığı olan yerlerde davette bulunulmasının dağıtım şirketine verilen bahse konu yükümlülüğün ifası için 3030 sayılı Kanun gereğince yeterli olacağı yönünde hukuki mütalaa da bulunmaktadır." İfadesi bulunmaktadır. Hukuki mütalaa tarih- sayısı yok. Tatmin edici değil.

Benzer bir soru İBB BEYAZMASA üzerinden 13.07.2021 tarihinde 1-43832005881 no.lu başvuru ile sorulmuş. Gelen cevap aşağıya çıkarılmıştır;

"Başvurunuzda yer alan konu ile ilgili İGDAŞ ile görüşülmüştür. Görüşme neticesinde tarafımıza verilen bilgi aşağıdaki gibidir:" "İGDAŞ, 25.12.1986 tarihinde İBB- İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İETT ve bazı iştirak şirketlerin katılımı ile kurulmuştur. Bugün dahi İGDAŞ'ın sermayesinin tamamı, doğrudan ve dolaylı olarak İBB'ye aittir. 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu ise, 2 Mayıs 2001 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yani İGDAŞ, kanunun yürürlüğünden önce kurulmuş bir doğal gaz dağıtım şirketi olup ihale ile lisans sahibi olmamıştır. 4646 sayılı Kanun'un 4.4.g maddesi,

maddede de açıkça yazdığı üzere, Kurum tarafından açılacak ihaleyi kazanan şirketlerle ilgili olup İGDAŞ, bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten evvel alınmış kanuni bir hak, belge, izin veya yetkilendirmeye müsteniden doğal gaz dağıtım faaliyeti yapmaktadır. Kanun'un geçici 3.1.c maddesi; "Belediye veya belediyeye ait şirketler tarafından halihazırda yapılmakta olan dağıtım faaliyeti Kurulla, bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 24 ay içerisinde yapılacak dağıtım lisansı hükümlerine göre yürütülecektir." şeklindedir. İGDAŞ'ın dağıtım lisansının kapsamı, 17.02.2004 tarihli Dağıtım Lisansında; "Bahçeşehir Gaz Dağıtım AŞ'ne verilen dağıtım bölgesi hariç olmak üzere, İBB sınırlarını kapsayan bölge" olarak belirlenmiştir. Dağıtım Lisansında ilçe belediyeleri ile ilgili başkaca bir düzenleme bulunmamaktadır."

Yazarın yorumu: İstanbul ilçe belediyeleri hukukçuları araştırmalıdır. İGDAŞ ortalama 500 milyon TL/ yıl kar etmektedir. (2021 yılı net karı 1.094.137.000 TL) %10 temettü

109 milyon TL 39 ilçeye paylaştırılınca, 2-3 milyon TL arası gelir demektir. İlçe belediyelerinin İmar, Fen İşleri, İtfaiye, Ruhsat vb. müdürlükleri, EPDK'nın bir diğer başvuruya verdiği cevaptaki gerekçeye göre; "DDŞ'nin belediyelerdeki işlerinin takibi ve yürütülmesi amacıyla kanun koyucu bedelsiz ortaklık verilmesini" öngörmüşse, bu faaliyetler için kadrolar kuran- karar mercilerini çalıştıran BB ilçe belediyeleri için de ortaklık verilmesi gerekir diye değerlendirilmektedir.

Aceleyle çıkartılmış 4646 sayılı Yasa ve yönetmeliklerle yeterince tartışılıp, ortam hazırlanmadan piyasanın düzenlenmesi çabalarında tutarsızlık ve hazırlıksızlığa örnektir.

AKSA ÇUKUROVA, AKSA KARADENİZ, AKSA MANİSA, AKSA ORDU, AKSA MALATYA, AKSA ŞANLIURFA, ENERYA AYDIN, ENERYA ANTALYA'da BB ilçeleri ortak yapılmışlar.

Tablo 10

KAZANCI HOLDİNG	AKSA AĞRI
KAZANCI HOLDİNG	AKSA SİİRT BATMAN
AHLATÇI HOLDİNG	KARGAZ- ÇANKIRI KASTAMONU KARABÜK
AKMERCAN GRUBU	AKMERCAN ARTVİN
AKMERCAN GRUBU	AKMERCAN DELTA- SAMSUN
AKMERCAN GRUBU	AKMERCAN GEPA- SAKARYA
AKMERCAN GRUBU	AKMERCAN MARDİN
AKMERCAN GRUBU	AKMERCAN MUĞLA
AKMERCAN GRUBU	AKMERCAN SİNOP
ZORLU HOLDİNG	TRAKYA- EDİRNE KIRKLARELİ TEKİRDAĞ
TURGAY KALEMCİ GRUP	KARS ARDAHAN
TURGAY KALEMCİ GRUP	İĞDIR
ÖZGE GRUP	DOĞUGAZ- MUŞ BİNGÖL BİTLİS
TORUNLAR	BAŞKENTGAZ- ANKARA
KOÇOĞLU GRUP	KIZILCAHAMAM

(*) İnceleme tarihindeki Tic. Sic. Gaz. İlanları ve Web sitelerindeki bilgilere göre yazıldı. Varsa hata yayınlanmadığı içindir.!

(**) 2022 sonu itibarıyla hala 14 il belediyesi ile 3 BB Doğalgaz Dağıtım şirketine ortak olmamış. 17 iştirak ve 10 YKÜ eksik.

(***) 2022 sonunda Doğalgaz dağıtım şirketine ortak olmayan belediyeler;

AKMERCAN DOĞALGAZ AŞ: TUNCELİ- ARTVİN- SİNOP- HAKKÂRİ- ŞIRNAK- MUĞLA- MARDİN BB

AKSA DOĞALGAZ AŞ: SİİRT- BATMAN- RİZE (AKSA ÇUKUROVA AŞ'nin %0,9, BATI KARADENİZ AŞ'nin %2,35 hissesi (RİZE payı) hala devir alınmamış.)

ZORLU ENERJİ DOĞALGAZ AŞ: TEKİRDAĞ BB- EDİRNE- KIRKLARELİ

TURGAY KALEMCİ GRUP DOĞALGAZ AŞ: İĞDIR

ÖZGE YATIRIM DOĞALGAZ AŞ: MUŞ- BİNGÖL- BİTLİS

12. EPDK DDŞ'DEN HANGİ PAY/ AİDATLARI ALIYOR?

Doğalgaz Piyasası Lisans Yönetmeliği "Lisans bedelleri ve katılma payı" başlıklı m. 13- "... lisans alma, yıllık lisans, lisans yenileme, lisans tadili ve suret çıkartma bedelleri, her yılın Aralık ayı sonuna kadar... Resmi Gazete'de yayımlanır ve Kurum internet sayfasında duyurulur.

Lisans alma bedelleri faaliyetin türüne göre maktu olarak, yıllık lisans bedelleri ise faaliyet türlerine ve işlem yapılan doğal gaz miktarına göre nispi olarak belirlenir...

Lisans yenileme, lisans sureti çıkartma ve lisans tadili bedelleri peşin olarak ödenir.

Yıllık lisans bedeli, bir önceki yılda işlem yapılan doğal gaz miktarı üzerinden hesaplanır. ...

Katılma payı, anılan mükelleflerin yıllık faaliyet dönemine ilişkin olarak düzenleyecekleri gelir tablolarında yer alan safi satış hasılatı tutarının, %0,2 (binde iki) oranını aşmayacak şekilde Kurul tarafından belirlenecek katılma payı oranı ile çarpılarak bulunur.... katılma payı tutarını gelir tablosunun ibrazı ile birlikte ilgili faaliyet yılını takip eden yılın Mayıs ayı sonuna kadar Kuruma ödemekle mükelleftir. ... süresi içinde ödenmemesi durumunda; ... 6183 sayılı .. Kanun'un m.51 göre belirlenen gecikme zammı uygulanır." Hükmüne amirdir.

Yazarın notu; Yani EPDK kendisini her türlü garantiye almış.! Temettü alamayan ve gelir elde edemeyen Belediyeleri düşünen yok!

Kanun Koyucu Müze- Maden- Kaynak suları payı gibi cirodan maktu bir oran belirleyip yerel yönetimlere ortaklık yerine pay vermeli veya Telekom şirketleri gibi metre başına geçiş hakkı bedeli alınmalı şeklinde değerlendiriyorum. Şirketlerin de işine gelir. Yaptıkları ödemeleri giderlerine dahil ederler. Azınlık hissedarın temettü tahsil gücü yoktur.

2464sayılı Belediye Gelirleri Kanunu "Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay" başlıklı mükerrer m. 97.a; "TBMM bağlı milli saraylar hariç belediye ve mücavir alanlarında

gerçek ve tüzel kişilerce işletilen müzelerin giriş ücretlerinin %5'i belediye payı olarak ayrılır. Ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15'nci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer (27.06.1984/ 3030 göre BB'ye) belediyesine ödenir. BB tahsil ettiği payın %75'ni son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtır..." (b) "(Değişik: 26.05.2004-5177/ m. 33) Belediye sınırları ve mücavir alanlarda faaliyet gösteren maden işletmelerince, **3213 sayılı Maden Kanunu** m. 14'de yer alan paylara ek, yıllık satış tutarının %0,2'si kadar belediye payı ayrılır. Devlet hakkı Hazineye ödenirken ruhsat sahibi belediyeye yatırılır." hükmünü taşımaktadır.

3213 sayılı Maden Kanunu m.7; "(Ek fıkra: 10.06.2010-5995/ m. 3) Maden üretimi ile ruhsat sahasındaki tesislerin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarını il özel idareleri verir. Ruhsat verirken 2464 sayılı Kanun'a göre belediyelerin tahsil ettiği işyeri açma izni harcı il özel idaresince tahsil edilir. Bu bedelin %50'si ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı altyapı yatırımında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına aktarılır. Bu alanların belediyelerin mücavir alanında kalmasıyla tahsil edilen harcın %50'si ilgili belediyenin hesabına aktarılır." Madde 14; "Devlet hakkı ve özel idare payı, her yıl Haziran ayı son günü mesai bitimine kadar ruhsat sahibi tarafından yatırılır" hükmü yer almaktadır.

13. LİSANSI İPTAL EDİLEN AKSA TRAKYA DOĞALGAZ AŞ HAKKINDA BİLGİLER

12.12.2003'de TRAKYA DOĞALGAZ AŞ olarak kurulmuştur. Arnavutköy, Büyükçekmece ve Çatalca ilçelerine doğalgaz dağıtımını yapmak üzere lisans almıştır. Temmuz 2006'da doğalgaz dağıtım bölgesi İGDAŞ'a devredilmiştir.

Ocak 2012'de 2008- 2009- 2010 yılları olağan genel kurul toplantılarını gerçekleştirmiştir. Unvanı **AKSA TRAKYA Doğalgaz Dağıtım AŞ** olarak değiştirilmiştir. Şirketin sermayesi 1.000.000 TL'den 18.000.000 TL'ye çıkartılmış olup 180.000 paydan oluşmaktadır.

ORTAKLAR:

Kazancı Holding 156.540 pay karşılığı
15.654.000 TL

Ş. Cemil Kazancı 18 pay karşılığı 1.800 TL

Tülay Kazancı 18 pay karşılığı 1.800 TL

Yaşar Arslan 18 pay karşılığı 1.800 TL

Faik Işık 5.400 pay karşılığı 540.000 TL

Çatalca Belediyesi 9.000 pay karşılığı 900.000 TL

Arnavutköy Belediyesi 7.200 pay karşılığı
720.000 TL

B. Çekmece Belediyesi 1.800 pay karşılığı
180.000 TL

Aynı genel kurul toplantı tutanağında belediyelerin sermaye artışı kaynaklı yeni hisse/ payları için Çatalca 850.000 TL, Arnavutköy 680.000 TL, Büyükçekmece 170.000 TL ödeyecek yazılmıştır.

Eylül 2016'da şirketin merkezi Çatalca'dan Holding merkezine nakledilmiştir.

Aralık 2016'da şirketin tüm hisseleri **AKSA Doğalgaz Dağıtım AŞ'**ne geçmiştir. (*Belediyeler hisselerini devretmiş.*)

Şubat 2017'de şirketin sermayesinin 17.000.000 TL azaltılarak, 1.000.000 TL'na indirilmesi kararı alınmıştır.

Mayıs 2017'de 2014- 2015- 2016 yılları olağan genel kurulları yapılmıştır. Belediyeler dahil tüm eski ortaklar katılmıştır.

2014- 2015- 2016 yılları temettülerin dağıtılmamasına "*oy birliği*" ile karar verilmiş, yönetim ve denetim kurulları "*oy birliği*" ile ibra edilmiştir.

Yazarın notu;

Belediyelerin ortaklığı bitmiş ama geçmiş yıl kârlarından neden oy birliğiyle vazgeçilmiştir?

Azaltılan sermayenin tamamının şirketin ödenmiş sermayesinden karşılanacağı belirtilmiştir.

Pür Bağımsız Denetim **YMM** tarafından

hazırlanan 18.01.2017 tarih ve 1860-1999/ SAR/1430/2017-01 sayılı raporda alacaklıların haklarını karşılayacak varlıklara sahip olduğu belirtilmiştir. Rapora göre;

Sermaye azaltma öncesi varlıklar 92.050.063,41 TL

Sermaye azaltma sonrası varlıklar 92.050.063,41 TL

Sermaye azaltma öncesi borçlar 647.061,50 TL

Sermaye azaltma 17.000.000,00 TL

Sermaye azaltma sonrası borçlar 17.647.061,50 TL

Sermaye azaltma öncesi öz kaynaklar 91.403.001,91 TL

Sermaye azaltma sonrası öz kaynaklar 74.403.001,91 TL

Temmuz 2017'de **AKSA Mustafakemal Paşa, Karacabey, Susurluk Doğ. AŞ.** ile birleşme kararı alınmıştır. Ekim 2017'de birleşme sağlanmış ve **AKSA Mustafakemal Paşa Karacabey Susurluk Doğalgaz Dağıtım AŞ** sermayesi 1.000.000 TL'den 2.000.000 TL'na çıkarılmıştır.

EPDK tarafından cevaplanması gereken sorular aşağıya çıkarılmıştır;

a. Belediyelere hisselerinden vaz geçme karşılığı 18.000.000 TL sermayeden payları mı ödenip sermaye azaltımına gidilmiştir?

b. Şirketin sahip olduğu öz kaynaklardan pay verilmiş midir?

c. Belediyeler Ocak 2012'de yapılan sermaye artışında tutanakta yazılı sermaye artış paylarını ödemiş midir?

d. İGDAŞ'a bölgenin devri şirketin talebiyle mi, yoksa EPDK'nın resen kararıyla mı gerçekleşmiştir?

e. Şirketin taahhütlerini yerine getirmede herhangi bir sorunla mı karşılaşıldı mı?

14. BELEDİYE MUHASEBESİNDE DOĞALGAZ İŞLEM/ KAYIT HATALARI

BULGU 33: Uzun- kısa- vadesi belli olmayan elektrik ve doğalgaz depozito/ teminatları, sözleşme karar- damga vergisi, kamulaştırma için bankalarda depo edilen tutarların ve alınan kredilerin TM- Teminat Mektuplarının 126- ve 226- Verilen depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmemesi.

BELEDİYELER İŞTİRAKLER	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	AÇIKLAMA / GEREKÇE
BAŞAKŞEHİR							X	Verdiği depozito/ teminatları vadesine göre izlememiş, 126 Hesap 1.150.354 TL fazla, 226 Hesap 1.150.354 TL eksik.
BEYKOZ			X				X	Abonelikleri 630 Hesapta gider yapıp, 126 Hesap kullanılmamış. 2018'de Enerjisa'ya 142.305 TL, İGDAŞ'a 32.254 TL, Kanlıca Orman Müd. 122.500 TL + 183.750 TL + 71.790 TL, Milli Parklar I. Bölge Müd. 23.299 TL + 13.979 TL olarak verilen toplam 589.878 TL tutarında teminat 226 Hesapta yok.
ESENLER				X				Elektrik ve gaz dağıtım şirketlerine abonelik için 2015'de verilen 37.953 TL güvence bedelleri, 126 Hesapta takip edilmeden bütçe gideri olarak kaydedilmiş.
SULTANGAZİ						X		Kamu, kişiler, doğalgaz, elektrik ve çeşitli abonelikler için verdiği/ ödediği ve abonelik sona erince geri alınacak bir yıldan uzun güvence (depozito), 226 Hesapta izlenmemiş.
ŞİLE						X		Damga vergileri 360 Hesap yerine 330 Hesapta izlenmiş 1.682.311 TL Vergi Dairesine ödenmemiş.
ÜSKÜDAR				X				Elektrik- doğalgaz abonelikleri 630 Hesapta gider yazılmış. 126 Hesap kullanılmamış.
AVCILAR			X					Elektrik- doğalgaz abonelikleri 630 Hesapta gider yazılmış. 126 Hesap kullanılmamış.
BEŞİKTAŞ							X	1 yıldan kısa depozito ve teminatlar 126 Hesapta izlenmemiş.
BEYLİKDÜZÜ					X			Elektrik- doğalgaz abonelikleri 630 Hesapta gider yazılmış. 126 Hesap kullanılmamış.
KADIKÖY					X			80 doğalgaz aboneliğine 86.473 TL, 204 elektrik aboneliğine 33.963 TL toplam 120.437 TL güvence bedeli ödenmiş, ilgili hesaplarda izlenmemiş.
KARTAL							X	Enerjisa 249.462 TL, İGDAŞ 157.724 TL, Orman Bölge 1.345.272 TL, Kanlıca Orman 176.304 TL, maliyeye 96.000 TL bir yıldan uzun depozito- teminat verilmiş, 226 Hesapta 2.024.764 TL eksik, 126 Hesap aynı tutar fazla.
ŞİŞLİ				X			X	65.105 TL güvence bedeli 126 Hesap yerine 630 Hesapta gider kaydedilmiş. 2018'de hata devam etmiş.
ÇUBUK							X	Çeşitli kurumlara verilen 357.229 TL TM nazım hesaplarda izlenmeyip, 126 Hesaba kaydedilmiş, süreleri bitmiş olsa da kayıtlardan çıkarılmayıp 914 Hesapta izlenmemiş.
ETİMESGUT				X				Ödenen güvence bedelleri ve depozitolar 126 Hesap yerine, elektrik ve yakacak alımları olarak 630 Hesapta gider gösterilmiş.
KEÇİÖREN							X	Bir işin üstlenilmesi, sözleşme karşılığı geri alınmak üzere diğer kamu idare veya kişilere verilen depozito ve teminatlar vadesine göre 126 ve 226 Hesaplarda izlenmeyince mali tablo 1.702.979 TL hatalı.
KIZILCAHAMAM							X	Halkbank Kızılcahamam şubesine, 1.250.000 TL kredi ve bu krediye vade sonuna kadar tahakkuk edecek faiz ve diğer giderler için İLBANK'dan 1.450.924 TL TM verilmiş ancak, 914 ve 915 Hesaplarda izlenmemiş.
PURSAKLAR			X					Doğalgaz aboneliği için ödeyip geri alınacak 24.191 TL güvenceyi, 126 yerine, 630 Hesapta izlemiş.
SİNCAN				X				Elektrik ve doğalgaz abonelik güvence bedelini, 630 Hesapta gider yazıp elektrik ve yakacak alımları olarak muhasebeleştirilmiş, 126 Hesabı hiç kullanmamış.
GÜRSU							X	Elektrik, su ve doğalgaz abonelikleri için çeşitli kuruluşlara verilen güvence bedelleri 226 Hesap kullanmadan gider kaydedilmiş.
KESTEL							X	Geri almak üzere verdiği güvence bedellerini 226 Hesapta izlemeyip, geri aldığına ise bu hesaptan çıkış yapılmamış.
OSMANGAZİ							X	Kamulaştırma Kanunu gereği mahkeme ara kararıyla bankaya bloke ettiği 6.514.359 TL teminat, 126 veya 226 Hesap yerine 250 Hesapta izlenmiş.
SAMSUN BB							X	Kamulaştırma için mahkeme ara kararıyla bankalara depo edilenler 250 Hesapta izlenince, 126 veya 226 Hesap 18.485.439 TL eksik, 250 Hesap 18.485.439 TL fazla.
SASKİ				X				Ödediği güvence bedeli ve depozitolar 126 Hesapta izlenmemiş.
ALTINORDU							X	2018'de elektrik ve doğalgaz abonelikleri için 63.414 TL güvence bedeli ödenmiş. 126 veya 226 Hesaplar yerine 630 Hesapta izlenmiş.
ORDU BB				X				Doğalgaz abonelikleri için idarelere verdiği güvence bedelini, 126 Hesap yerine doğrudan gider yapılmış.
ŞAHİNBEY			X	X				Elektrik ve doğalgaz aboneliği güvence bedelleri gider yazılarak 630 Hesapta Elektrik yakacak Alımı olarak muhasebeleştirilmiş, 126 Hesapta izlemeyip hesap hiç kullanılmamış. 2015 GAZDAŞ doğal gaz güvence bedeli 357.854 TL olup, 126 Hesapta izlenmemiş, mali tablolar hatalı.
ANTALYA BB			X					Manavgat Mal Müd. teslim ettiği 88.200 TL kesin teminat 126 Hesapta izlenmemiş.
SERİK							X	Kamu idareleri ve kişilere depozito ve güvence bedeli olarak verilen 140.028 TL kesin teminat, 226 Hesap yerine 630 Hesaba kaydedilmiş.
DENİZLİ BB	X							Ödenen güvence bedelleri ve depozitolar 126 Hesapta izlenmemiş.
BALÇOVA						X		43 aboneliğe 57.164 TL depozito verilmiş, 126 ve 226 Hesaplar kullanılmamış.
BAYRAKLI							X	Elektrik ve doğalgaz abonelik sözleşme güvence bedelleri 226 Hesapta izlenmemiş.
ÇİĞLİ					X			Gediz Elek. 29.573 TL, İzmir Doğalgaz 4.729 TL depozitolar 630 Hesapta gider yazılmış. Kredi karşılığı verilen TM 914 Hesapta izlenmemiş.
GAZİEMİR							X	Kiraladığı taşınmazların 70.834 TL elektrik, doğalgaz abonelik depozitoları bir yıldan uzun olup, 226 yerine 126 Hesapta izlenmiş.
İZMİR BB					X			126 Hesaba kaydedilen 1.895.901 TL teminat, 226 Hesapta takip edilmemiş.
İZSU						X		Sürekli artan 126 Hesap 2013'de 901.425 TL, 2014'de 937.973 TL, 2015'de 1.013.967 TL, 2016'da 1.243.754 TL, 2017'de 1.416.224 TL olup, 226 Hesap hiç kullanılmamış.
KEMALPAŞA							X	Bir yıldan uzun süreyle verdiği depozito bedelleri 226 yerine, 126 Hesapta izlenmiş.
KARŞIYAKA						X		2012'den beri bir yılı aşan depozito ve teminat kaydı bulunmasına rağmen, 226 Hesap kullanılmamış.
URLA						X		94 ayrı ve toplam 21.029 TL elektrik depozitoları 226 Hesapta takip edilmemiş.
KUŞADASI						X	X	Elekt. Doğalgaz teminatını 38.859 TL 630 Hesapta gider yazıp, 126 ve 226 Hesap kullanılmamış. 2018'de ihtiyati tedbir için mahkemeye 886.800 TL, kiralanan 2 taşınmaza Milli Parklara 94.080 TL TM verilmiş, 914 ve 915 Hesaplarda izlenmemiş.
ODUNPAZARI			X					Elektrik aboneliği için 14.809 TL, doğalgaz için 6.776 TL teminat, 630 Hesapta gider yazılmış.
DALAMAN							X	Elektrik, su, doğalgaz abonelik teminatları, 226 Hesap yerine bütçe gideri olarak muhasebeleştirilmiş.
DATÇA							X	13.865 TL elektrik ve doğalgaz aboneliği depozito ve teminatı, 126 ve 226 Hesaplar yerine, 630 Hesapta gider kaydedilmiş.
MUSKİ				X				Elektrik aboneliği güvence bedeli ve depozito, 126 Hesap yerine 630 Hesapta izlenmiş.
SEYHAN					X			Elektrik abonelikleri için verilen teminatlar, 126 Hesap yerine doğrudan gider kaydedilmiş.
AKDENİZ					X			Toroslar enerjije verilen 3.702 TL güvence bedeli, 126 Hesap yerine 630 Hesapta izlenmiş.
MESKİ							X	126 Hesaba kayıtlı ödenen 457.544 TL, 830 ve 835 Hesapta yok. Geri alınan 27.687 TL de 800 ve 805 Hesaplara kaydedilmemiş.
MEZİTLİ					X			Ödenen güvence bedelleri ve depozitolar 126 ve 226 Hesaplarda izlenmemiş.
TARSUS							X	AKSA 4.656 TL, Enerjisa 20.657 TL güvence verilmiş, 126 Hesap yerine 630 Hesaba gider yazılmış.

GEREKÇE ; MİBMY- Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliği "126- Verilen Depozito ve Teminat Hesabı" m. 95; "Kurumca bir işin yapımının üstlenilmesi veya bir sözleşme ya da diğer işlemler karşılığı geri alınmak üzere diğer kamu idaresi ve kişilere verilen depozito ve teminatlar izlenir." **"226- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı İşleyişi" m. 168 ve 169 göre bir yıldan daha uzun süre için bütçe ödeneğine dayanarak veya diğer şekillerde verilen depozito ve teminatlar için kullanılır. m. 257;** "Vadesi belli olmayan veya bir yıldan kısa nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatlar **330- Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenir."** **"914- Verilen TM Hesabı Niteliği" m. 444.1;** "Kurumların bir işin yapımının üstlenilmesi, bir sözleşme ya da diğer işlemlerin karşılığında, diğer kurum veya kişilere verdikleri TM izlenir." **"Hesabın İşleyişi" m. 445;** "(a) Borç.1) Bir işin yapımınınkarşılığı diğer kurum veya kişilere verilen TM hesaba borç, **915- Verilen TM Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir."** "(b) Alacak. 1) Usulüne göre geri alınan ile kısmen serbest kalanlar hesaba alacak, 915- Hesaba borç kaydedilir."

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu m.10.8; Kamulaştırma bedeli olarak tespit edilen miktar mahkemenin daveti, ilanda belirtilen bankaya yatırılması ve yatırıldığına dair makbuzun ibrazı için idarelere 15 gün süre verilir. Gereken hallerde bu süre bir defaya

mahsus mahkemece uzatılabilir.

YORUM; Depozito ve teminatlar mevzuata göre kaydedilerek izlenmezse, kurum muhataplarıyla mağduriyet yaşayarak zarara uğrayabilir.

15. SONUÇ

DDŞ'nin ve %10 bedelsiz ortak olması gereken belediyelerin durumu referans kitaptan alıntılar yapılarak paylaşılmıştır. Ortada duran sorunların çözümü için Türkiye **Enerji Politikasının** yeniden ele alınması ve mevcut yasaların gözden geçirilmesinin önemi ortadadır.

Sayın Volkan ÖZDEMİR'in "Doğalgaz Piyasaları- Doğalgaz Piyasalarına Kuramsal Yaklaşım" kitabından bazı alıntılar yapacağım.

Volkan ÖZDEMİR, Tablo-2'de " Dört Aşamalı Evrim Modeline Göre Doğalgaz Piyasalarının Gelişimi" ni aşağıdaki şekilde tarif etmektedir;

- Doğuş aşamasında devletin oynadığı rolün,
- Büyüme aşamasında talep ve alt yapıdaki gelişmelerin,
- Gelişme aşamasında toptan satış piyasasında rekabetin ön plana çıktığı,

TOROSLAR					X	53.461 TL elektrik abone güvence bedeli, 126 Hesap yerine 630 Hesaba kaydedilmiş.
AKHİSAR				X		Gediz Elektrik AŞ abonelikleri için 4.578 TL güvence ödenmiş, 126 Hesap yerine 630 Hesaba kaydedilmiş.
MANİSA BB					X	Elektrik ve doğalgaz dağıtım şirketlerine son 4 yılda 640.182 TL güvence bedeli ödenmesi kamu tüzel kişiliği ile bağdaşmamış.
MASKİ					X	Elektrik ve doğalgaz dağıtım şirketlerine son 5 yılda 12.262.296 TL güvence bedeli ödenmesi kamu tüzel kişiliği ile bağdaşmamış.
DİYARBAKIR BB				X		Dicle Elektrik AŞ'ne verilen 185.196 TL güvence bedeli, 126 Hesap yerine 630 Hesaba gider kaydedilmiş.
DİYARBAKIR SUR				X		Doğalgaz aboneliği bitince geri alacağı 2.000 TL güvence bedeli, 126 yerine, 630 Hesaba kaydedilmiş.
ARDAHAN					X	Abonelik sözleşmeleriyle kurum ve kuruluşlara ödediği depozito ve teminatlar 126 Hesapta izlenmemiş.
LÜLEBURGAZ				X		Doğal Gaz Dağıtım AŞ'ye 25.583 TL, elektrik aboneliği için Trakya Elektrik AŞ'ye 182.974 TL abonelik ve güvence bedeli verilmiş, 126 Hesapta izlemeyip 630 Hesapta doğrudan gider kaydedilmiş.
BARTIN					X	Doğalgaz Dağıtım AŞ 2.148 TL, Enerjisa 56.362 TL toplam 58.510 TL güvence bedeli ödenmiş. 126 Hesap yerine 630 Hesaba kaydedilmiş.

BULGUNUN PERFORMANSI:

DENETLENEN BELEDİYE/BİRİM: 57 %100			KÜMÜLATİF DENETİM : 61 %100		
AK PARTİ	; 25	%43,9	AĞIRLIKLIL ORT	; 27	%44,2
CHP	; 22	%38,6	AĞIRLIKLIL ORT	; 24	%39,3
MHP	; 7	%12,3	AĞIRLIKLIL ORT	; 7	%11,5
HDP	; 3	% 5,2	AĞIRLIKLIL ORT	; 3	% 5

-Olgunlaşma aşamasında devlet politikasının; yeni girişlerin sağlanması için piyasaların oluşması, etkin ticaret merkezleri (HUB) oluşturma ve pazarın doğal tekel durumda olanlar hariç her aşamada serbestleşme çalışmalarını tamamlama odaklı olmalıdır.

Başlangıçta devlet şirketi **BOTAŞ** ile tekeli yapıyla hareket eden piyasanın, serbest rekabet söylemi ile 2000'li yılların başında henüz yeterli *Olgunluğa* ulaşmadan, 10- 15 yıllık sürede *Büyüme* aşamasında olduğu dönemde, aceleyle 2001'de kabul edilen 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu ve yönetmeliğiyle, ülkenin liberal piyasaya ihtiyacı veya hazır olup olmadığı yeterince tartışılmadan, özelleştirme furusuyla toptan satış, ticaret, dağıtım, pazarlama ve tedarik zincirleri özelleştirilerek **BOTAŞ**'ın piyasadaki tekel durumu zafiyete uğratılmış, hukuken de son verilmiştir. Buna paralel olarak da aynı yıllarda çıkartılan yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik kanun ve yönetmelikler, doğalgaza göre ikinci planda kalmıştır. *Doğalgaz lobisinin* ağır bastığı söylemleri var.!

Elimizde bunca yenilenebilir enerji fırsatı varken ve **TBMM**'de onayladığımız Paris İklim Sözleşmesi'ne tamamen ters olan bu politikanın tercih edilmesi nedeniyle, geçmişten bugüne siyasetçilerimiz pişmanlık duyuyor mu acaba?

SON SÖZLER

Hukukçu değilim ancak, Sayın Av. Muzaffer DALAK'ın da katkılarıyla paylaştığım bu mevzuattan anlayabildiğim kadarıyla; Belediye YKÜ'leri "*kâr dağıtılmama*" kararlarına itiraz şerhi koymayarak, kurumları adına tahsil edilmesi gereken temettü alacakları için itiraz şerhi koymayıp sorumlu duruma düşmektedirler. Ancak, belediyenin hizmetlerinde kullanması için gerçekleşmiş bir temettü gelirinden mahrum bırakılarak, dolaylı olarak kamu zararı oluşmasında katkıları nedeniyle, **DDŞ** genel kurulunda çoğunluğun kararına uyularak kâr dağıtımı yapılmama kararına, belediyelerin dahil edilmesi, Türk Borçlar

Kanunu m. 112'e göre ilgili şirketlerin yöneticileri için de sorumluluk doğurmu bilemiyorum. Kamu hizmetlerinin aksaması ve/ veya zarar görmesine neden olmaları, hatta belediyelerin bu nedenle kredi kullanarak borçlanmasına neden olacakları için soruşturmaya konu edilebilirler şeklinde değerlendiriyorum. Fakat şu hususu ifade etmem gerekiyor. Belediyenin temsilcisi olan **YKÜ**, kârın dağıtılmaması yönünde oy kullanırsa, belediyenin dava açma şansı kalmaz. Başka hissedar açabilir. Karar iptal olur da kâr dağıtılırsa bundan yararlanır. Geriye sadece "*kamu kaynağı kaybı*" gerekçesiyle belediye avukatlarının dava açma seçeneği kalıyor. Ayrıca bu konuda bir Sayıştay denetçisinin, denetim raporunda konuyu inceleyerek vereceği kararın ve/ veya hesap mahkemesi sıfatıyla Sayıştay yargı kararının çok önemli olacağını düşünüyorum.

Yukarıdaki satırlarda **ÇİNİGAZ** örneğinde olduğu gibi, belediyeye dağıtılmayan/ ödenmeyen temettülerin daha sonra sermaye artışında kullanılmasıyla, sermaye artışlarına bedelsiz katılması gereken belediyelerin de, bedelli olarak sermaye artışına katılmış olması sonucunu doğuruyor. Diğer taraftan şirketler, kârını sermayeye ekleyerek vergiden de muaf oluyorlar. Ayrıca şirket Genel Kurul kararının Belediye için alacak tahakkuku niteliği taşıdığı da unutulmamalıdır. Tahakkuk var ama tahsilat yoksa, bilançolar hatalı olmaz mı?

EPDK ve belediye hukukçuları gerekli araştırmaları yapıp, şirketlerle sorunun geçmişe dönük mutabakat/ sulh yoluyla çözülememesi halinde yargıya başvurulmasının gerekli olduğunu değerlendiriyorum.

KAYNAKÇA

GÖĞEZ, Ahmet Baybars (2021), Doğalgaz Dağıtım Şirketleri ve Belediye Payları. <https://abaybarsgogez.net/dogalgaz-dagitim-sirketleri-ve-belediye-paylari/>

GÖĞEZ, Ahmet Baybars, Belediyelerde Sistemsel Sorunlar ve Çözümler.

ÖZDEMİR,Volkan, Doğalgaz Piyasaları- Doğalgaz Piyasalarına Kuramsal Yaklaşım.

İnternet Kaynakları

<https://www.dunyaenerji.org.tr/turkiyenin-gaz-hidrat-yol-haritasi-onerisi>,(Erişim T:18.01.2018).

<https://www.epdk.gov.tr/Detay/Icerik/3-0-94/dogalgaz-yillik-sektor-raporu>,(Erişim T:18.08.2021).

Notlar

¹Bkz.EPDK 2020 Sektör Raporu.

²Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Doğal Gaz Piyasası Dairesi Başkanlığının 09.07.2021 tarihli ve 361724 sayılı Başvurum üzerine Sayı: E-47582637-120.07.01 sayılı cevabi yazısı aşağıya çıkarılmıştır;

İlgi : 09.07.2021 tarihli ve 361724 sayılı yazı.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapmış olduğunuz İlgi'de kayıtlı başvurunuz incelenmiştir.

Öncelikle 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun "İstenecek bilgi veya belgenin niteliği" başlıklı 7 nci maddesinde; "Bilgi edinme başvurusu, başvuru kurum ve kuruluşların ellerinde bulunan veya görevleri gereği bulunması gereken bilgi veya belgelere ilişkin olmalıdır... Bu kapsamda İlgi'de kayıtlı başvurunuzda yer vermiş olduğunuz hususlar Kurumumuzun ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bilgiler olduğundan 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında değerlendirilememektedir. Başvurunuzun cevapsız kalmaması için konuya ilişkin detay hususlara girilmeksizin belirtmek gerekirse;

- İGDAŞ İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş. bir belediye şirketi olup, hisselerinin büyük bölümü zaten İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına aittir. 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 4 üncü maddesi 4 üncü fıkrasının (g) bendinde yer alan "Kuruldan dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır. Bu sermaye oranı, bedeli ödenmek kaydıyla en fazla yüzde on oranında artırılabilir." hükümlerinden de görüleceği üzere, dağıtım şirketinin

yetki aldığı dağıtım bölgesi içinde bulunan belediyeler ve büyükşehir belediyesi

varsa büyükşehir belediyesi ve büyükşehir belediyesi sınırları içerisindeki ilçe belediyeleri de dahil diğer belediyelerden hangisi veya hangilerinin ortak olmaya davet edilmesi gerektiği veya % 10 nispetindeki hissenin bu belediyeler arasında nasıl paylaşılacağı veya hisselerin şirket yönetim kurulunda ne şekilde temsil edileceğiyle ilgili bir düzenleme yoktur. Dolayısıyla Büyükşehir Belediye Başkanlığının dağıtım şirketinde pay sahibi olduğu bir durumda, ilçe belediyelerine de yüzde on nispeti içerisinde pay verilmesi yönünde bir zorunluluk olmadığı gibi, büyükşehir belediye başkanlığı olan yerlerde büyükşehir belediye başkanlığına davette bulunulmasının dağıtım şirketine verilen bahse konu yükümlülüğün ifası için 3030 sayılı Kanun gereğince yeterli olacağı yönünde hukuki mütalaa da bulunmaktadır.

- Başkent Doğalgaz Dağıtım Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. (BAŞKENTGAZ)'nin özelleştirilmesi öncesinde TBMM'de kabul edilen 4/7/2012 tarihli ve 6353 sayılı Kanun'un 23 üncü maddesi ile 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun Geçici 3 üncü maddesine "Bu paragrafın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde Başkent Doğalgaz Dağıtım Anonim Şirketinin sermayesinde bulunan yüzde yirmi oranındaki hisse de Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından özelleştirme kapsam ve programına alınarak daha önceden özelleştirme kapsam ve programına alınmış

yüzde seksen oranındaki hisse ile birlikte blok satış yöntemi uygulanmak suretiyle Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 4646 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde özelleştirilir. Başkent Doğalgaz Dağıtım Anonim Şirketi hakkında 4646 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (4) numaralı bendinin (g) alt bendinin altıncı ve yedinci paragrafları uygulanmaz." hükmü eklenmiştir. Yukarıdaki Kanun hükmü ile BAŞKENTGAZ'ın belediyeye ait olan tüm hisseleri özelleştirme kapsamına alınmış ve 2013 yılında yapılan özelleştirme ihalesi ile bu şartlar altında BAŞKENTGAZ'ın özelleştirilmesi gerçekleştirilmiştir.

Bahse konu Kanun hükmünün son cümlesi ile özelleştirme sonrası lisans alacak şirketin belediyeyi ortaklığa davet etme yükümlülüğü ve belediyenin yönetimde temsil edilme zorunluluğu kaldırılmıştır. Bu kapsamda yukarıda da görüleceği üzere bahse konu düzenleme Kurumumuz tarafından yapılmış bir düzenleme olmayıp, Kanun Koyucu tarafından Kanun şeklinde yapılmıştır. Ayrıca konu husus Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından yargı yoluna taşınmıştır. Bilgilerinize sunulur. Hüseyin DAŞDEMİR Başkan a. Daire Başkanı

ⁱⁱⁱBkz.2 numaralı dipnot.

^{iv}ÖZDEMİR, Volkan, Doğalgaz Piyasaları-Doğalgaz Piyasalarına Kuramsal Yaklaşım, Kaynak Yayınları,2017,s.23.